UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

9 päivänä syyskuuta 2011 *

Asiassa T-36/09,

dm-drogerie markt GmbH & Co. KG, kotipaikka Karlsruhe (Saksa), edustajinaan asianajajat O. Bludovsky ja C. Mellein,

kantajana,

vastaan

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehenään aluksi J. Novais Gonçalves, sittemmin G. Schneider,

vastaajana,

jossa toisena asianosaisena SMHV:n valituslautakunnassa oli

Distribuciones Mylar, SA, kotipaikka Gelves (Espanja),

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ja jossa on kyse kanteesta, joka on nostettu SMHV:n ensimmäisen valituslautakunnan 30.10.2008 tekemästä päätöksestä (asia R 228/2008-1), joka koskee Distribuciones Mylar, SA:n ja dm-drogerie markt GmbH & Co. KG:n välistä väitemenettelyä,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit E. Cremona ja S. Frimodt Nielsen (esittelevä tuomari),

kirjaaja: E. Coulon,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 23.1.2009 jätetyn vastineen,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 19.5.2009 jätetyn vastauskirjelmän,

ottaen huomioon 1.7.2009 tehdyn päätöksen olla antamatta lupaa jättää vastauskirjelmä,

ottaen huomioon unionin yleisen tuomioistuimen asianosaisille esittämät kirjalliset kysymykset,

ottaen huomioon asianosaisten unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 15.4.2011 jättämät huomautukset,

ottaen huomioon, etteivät asianosaiset ole kuukauden kuluessa siitä, kun niille oli ilmoitettu kirjallisen käsittelyn päättymisestä, vaatineet istunnon pitämistä, ja päätettyään näin ollen esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella sekä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 135 a artiklan nojalla ratkaista kanteen ilman suullista käsittelyä,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Yhteisön tavaramerkistä 20.12.1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 40/94, sellaisena kuin se on muutettuna (korvattu yhteisön tavaramerkistä 26.2.2009 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 207/2009 (EUVL L 78, s. 1)), johdanto-osan 11. ja 12. perustelukappaleessa (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 johdanto-osan 12 ja 13 perustelukappale) säädetään seuraavaa:

”tällä asetuksella luotava tavaramerkkilainsäädäntö edellyttää jokaisen tavaramerkin osalta hallinnollisia täytäntöönpanotoimenpiteitä yhteisön tasolla; siten on välttämätöntä, säilyttäen kuitenkin yhteisön olemassa oleva toimielinrakenne ja valtuuksien

tasapaino, perustaa sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto (tavaramerkit, piirustukset ja mallit), joka on teknisesti riippumaton ja jolla on riittävä oikeudellinen, hallinnollinen ja taloudellinen itsenäisyys; tätä varten on tarpeen ja aiheellista, että virasto on yhteisön toimielin ja oikeushenkilö, joka käyttää sille tällä asetuksella annettuja toimivaltuuksia yhteisön oikeutta noudattaen ja ilman, että sillä on vaikutusta yhteisön laitosten käyttämään toimivaltaan,

on suotavaa taata asianomaisille osapuolille viraston päätöksillä tavaramerkkilainsäädännön erityispiirteisiin mukautettu oikeudellinen suoja; tätä varten säädetään, että viraston tutkijoiden ja eri osastojen päätöksiin voidaan hakea muutosta; siltä osin kuin taho, jonka päätöksestä valitetaan, ei itse oikaise päätöstään, se siirtää valituksen viraston valituslautakunnalle, joka päättää asiasta; valituslautakunnan päätöksistä voi valittaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen, joka voi kumota valituksenalaisen päätöksen tai muuttaa sitä".

2 Asetuksen (EY) N:o 40/94 60 a artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 62 artikla), sellaisena kuin se on asetuksen N:o 40/94 muuttamisesta 19.2.2004 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 422/2004 (EUVL L 70, s. 1), luodaan asetuksen N:o 40/94 johdanto-osan 12. perustelukappaleessa – jonka mukaan "siltä osin kuin taho, jonka päätöksestä valitetaan ei itse oikaise päätöstään, se siirtää valituksen viraston valituslautakunnalle, joka päättää asiasta" – mainittu muutoksenhakukeino. Asetuksen N:o 40/94 60 a artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos valituksen tehneellä osapuolella on vastapuoli ja valituksenalaisen päätöksen tehnyt viranomainen katsoo, että valitus voidaan ottaa tutkittavaksi ja että se on perusteltu, viranomaisen on oikaistava päätöksensä.

2. Päätös voidaan oikaista ainoastaan siinä tapauksessa, että valituksenalaisen päätöksen tehnyt viranomainen ilmoittaa toiselle osapuolelle aikomuksestaan oikaista päätös ja että kyseinen osapuoli antaa suostumuksensa oikaisulle kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona ilmoitus on otettu vastaan.

3. Jos toinen osapuoli ei anna kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona 2 kohdassa mainittu ilmoitus on otettu vastaan, suostumustaan siihen, että päätös oikaistaan, ja tekee siitä ilmoituksen tai ei tee ilmoitusta asetetussa määräajassa, valitus on viipymättä lähetettävä valituslautakuntaan eikä siihen saa liittää asiasisältöä koskevia huomautuksia.

4. Jos valituksenalaisen päätöksen tehnyt viranomainen ei kuitenkaan katso yhden kuukauden kuluessa valituksen perustelujen vastaanottamisesta, että valitus voidaan ottaa tutkittavaksi ja että se on perusteltu, sen on sen sijaan, että se toteuttaisi 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja toimia, viipymättä lähetettävä valitus valituslautakuntaan eikä siihen saa liittää sen asiasisältöä koskevia huomautuksia."

3 Asetuksen N:o 40/94 77 a artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 80 artikla), joka myös lisättiin asetuksella N:o 422/2004, säädetään seuraavaa:

"1. Jos virasto on tehnyt sellaisen rekisterimerkinnän tai päätöksen, joka sisältää ilmeisen viraston syyksi katsottavan menettelyvirheen, virasto poistaa kyseisen merkinnän tai kumoaa päätöksen. Jos menettelyssä on yksi ainoa osapuoli ja merkintä tai toimi vaikuttaa tämän oikeuksiin, poistaminen tai kumoaminen suoritetaan siinäkin tapauksessa, että virhe ei ollut asianomaiselle osapuolelle ilmeinen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun poistamisen tai kumoamisen suorittaa omasta aloitteestaan tai jonkin menettelyssä osapuolena olevan pyynnöstä viranomainen, joka merkinnän tai päätöksen on tehnyt. Poistaminen tai kumoaminen suoritetaan kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona rekisterimerkintä tai päätös on tehty, sen jälkeen kun menettelyn osapuolia sekä rekisteriin merkittyjä, kyseisten yhteisön tavaramerkkioikeuksien mahdollisia haltijoita on kuultu.

3. Tämä artikla ei rajoita osapuolten oikeuksia hakea muutosta 57 ja 63 artiklan nojalla tai mahdollisuutta oikaista 157 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa täytäntöönpanoasetuksessa vahvistettujen menettelyjen ja edellytysten mukaisesti kieli- tai kirjoitusvirheet sekä viraston päätöksissä olevat ilmeiset virheet tai virheet, jotka viraston katsotaan tehneen tavaramerkin rekisteröinnissä tai rekisteröinnin julkaisemisessa."

4 Asetuksen N:o 40/94 täytäntöönpanosta 13.12.1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2868/95 (EYVL L 303, s. 1) 53 säännössä, johon viitataan asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan 3 kohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 80 artiklan 3 kohta), säädetään seuraavaa:

"Jos virasto omasta aloitteestaan tai menettelyn osapuolen aloitteesta tulee tietoiseksi päätöksessä olevasta kieli- tai kirjoitusvirheestä taikka selvästä erehdyksestä, sen on varmistettava, että asiasta vastaava osasto tai toimisto korjaa kyseisen virheen tai erehdyksen."

Tosiseikat

5 Kantaja, dm-drogerie markt GmbH & Co. KG, teki 13.8.2004 yhteisön tavaramerkkiä koskevan rekisteröintihakemuksen sisämarkkinoiden harmonisointivirastolle (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) asetuksen N:o 40/94 nojalla.

6 Tavaramerkki, jonka rekisteröintiä haettiin, on sanamerkki dm.

7 Tavarat, joita varten rekisteröintiä haettiin, kuuluvat muun muassa tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan, 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna, pohjautuvan luokituksen luokkiin 9 ja 16, ja ne vastaavat kyseisten luokkien osalta seuraavaa kuvausta:

– luokka 9: ”Akut, silmälasit, valotetut filmit, valokuvauslaitteet, audio- ja videokasetit, digitaalisten kameroiden ja tietojenkäsittelylaitteiden muistit, mittarit, lämpömittarit, pistorasioiden suojat, sähkökäyttöiset muistivälineet, kamerat, CD-polttimet, äänen ja kuvien tallennus-, siirto- ja toistolaitteet, tietokoneiden tulostimet”

– luokka 16: ”Paperi, pahvi; paperikauppatavarat, pyyhkeet paperista tai selluloosasta, paperivaipat tai selluloosavaipat, paperi- tai kotitalousliimat, valokuvien kulmat, valokuva-albumit, kääreenä käytettävät muovikalvot, jätesäkit paperista tai muovista, pakkauspussit, kotelot, paperi- tai muovikassit, metallikalvot pakkaustarkoituksiin, paperiliinat”.

8 Yhteisön tavaramerkkiä koskeva hakemus julkaistiin 9.5.2005 ilmestyneessä Yhteisön tavaramerkkilehdessä nro 19/2005.

9 Väitteentekijä Distribuciones Mylar, SA, teki 26.7.2005 asetuksen N:o 40/94 42 artiklan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 41 artikla) nojalla väitteen haetun tavaramerkin rekisteröintiä vastaan edellä 7 kohdassa mainittujen tavaroiden osalta.

10 Väite perustui aikaisempaan espanjalaiseen kuviomerkkiin nro 2561742, jota haettiin 13.10.2003 ja joka rekisteröitiin 19.8.2004 ja joka on seuraava:

11 Väite perustui kaikkiin tavaroihin ja palveluihin, joita varten aikaisempi tavaramerkki on rekisteröity ja jotka kuuluivat luokkiin 9 ja 39, ja ne vastaavat seuraavaa kuvausta:

– luokka 9: ”Kassakoneet, laskukoneet, tietojenkäsittelylaitteet ja tietokoneet”

– luokka 39: ”Tietokoneiden osien, painotuotteiden ja paperitavaroiden kuljetus, pakkaus, varastointi ja jakelu”.

12 Väitteen tueksi vedottiin asetuksen N:o 40/94 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 8 artiklan 1 kohdan b alakohta) mainittuun perusteeseen.

13 Kantaja ei esittänyt huomautuksia väiteosastossa.

14 Väiteosasto hyväksyi 16.5.2007 tekemällään päätöksellä, joka annettiin samana päivänä tiedoksi kantajalle, väitteen siltä osin, kuin se koski edellä 7 kohdassa mainittuja luokkaan 9 kuuluvia tavaroita, lukuun ottamatta silmälaseja ja lämpömittareita. Väite sitä vastoin hylättiin luokkaan 9 kuuluvien silmälasien ja lämpömittareiden osalta sekä kaikkien luokkaan 16 kuuluvien tavaroiden osalta.

15 Väiteosasto totesi valotetuista filmeistä ja audio- ja videokaseteista seuraavaa (s. 4, ensimmäinen ja kolmas kohta):

”– – Tämä samankaltaisuuden aste on todettava myös audio- ja videokasettien osalta sikäli kun ne kattavat digitaaliset kasetit ja kun niitä voidaan käyttää digitaalisissa videokameroissa. Lisäksi tiettyjen laitteiden avulla voidaan muuttaa analogiset kasetit digitaalisiksi DVD:eiksi.

– –

Edellä mainitut vastaavuudet eivät kuitenkaan riitä tekemään yhtäältä valotetuista filmeistä ja audio- ja videokaseteista ja toisaalta vastapuolen joistakin tavaroista samankaltaisia. Kun tämä otetaan huomioon, sellaiset tavarat kuin valotetut filmit, joita

käytetään laitteissa, jotka perinteisesti korvaavat digitaaliset kamerat, tai tallennusvälineet, kuten audio- ja videokasetit, jotka ovat perinteisiä [sic]."

16 Väiteosasto katsoi, että haetun tavaramerkin ja väitteentekijän tavaramerkin välillä on sekaannusvaara kaikkien tavaroiden osalta, jotka voidaan katsoa samankaltaisiksi, mukaan luettuna ne, joiden katsotaan olevan etäisesti samankaltaisia. Vastaavasti haetun tavaramerkin rekisteröinti hylättiin näiden tavaroiden osalta, joihin kuuluivat valotetut filmit ja audio- ja videokasetit.

17 Väiteosasto ilmoitti osapuolille kirjeitse 8.6.2007, että se aikoi peruuttaa 16.5.2007 tehdyn päätöksen asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan nojalla sen ilmeisen menettelyvirheen vuoksi, ettei tavara- ja palveluluetteloita ollut vertailtu tyhjentävästi. Osapuolia pyydettiin toimittamaan huomautuksensa tämän peruuttamisen tarkoituksenmukaisuudesta kahden kuukauden määräajassa.

18 Kantaja esitti huomautuksia 23.7.2007 päivätyssä kirjeessä, jonka SMHV vastaanotti 24.7.2007. Kirjeessä se väitti, ettei vastapuoli ollut riittävällä tavalla osoittanut aikaisemman oikeutensa olemassaoloa ja etteivät kyseisten tavaramerkkien kattamat tavarat ole samankaltaisia. Lisäksi se totesi seuraavaa:

"Kantaja on tyytyväinen väiteosaston päätökseen peruuttaa 16.5.2007 tehty päätös, koska se voi mahdollisesti jättää tekemättä valituksen, jonka se aikoi tehdä tästä päätöksestä."

19 Väiteosaston jäsen osoitti 26.11.2007 osapuolille kirjeen, jossa se ilmoitti seuraavaa:

”[SMHV] katsoi lopuksi, ettei sen 16.5.2007 tekemä päätös sisällä ilmeistä menettelyvirhettä. Näin ollen 77 a artiklaa ei sovelleta käsiteltävässä asiassa. Päätös sisälsi kuitenkin sivulla 4 ilmeisen virheen, jonka [SMHV] oikaisi [asetuksen N:o 2868/95] 53 säännön nojalla. Oikaisu ei muuta päätöksen sisältöä.”

20 Kirjeeseen oli liitetty muutettu versio 16.5.2007 tehdystä päätöksestä (jäljempänä 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio). Päätöksen uusi versio sisälsi saman päivämäärän kuin alkuperäinen versio ja saman päätöslauselman. Uudessa versiossa alkuperäisen version 4 sivulla oleva kolmas kohta (ks. edellä 15 kohta) oli korvattu seuraavalla kohdalla:

”Vastapuolen tietojenkäsittelylaitteet kattavat laajan ryhmän tavaroita, jotka sisältävät muun muassa laitteet, joilla voidaan lukea valotetulta filmiltä kuvatietoja, ja muuttaa ne optisiksi tai sähköisiksi digitaalisiksi tiedoiksi (ja päinvastoin). Näitä laitteita voidaan myydä valokuvaukseen erikoistuneissa liikkeissä ammattilaisille ja amatööreille. Kun tämä otetaan huomioon, [SMHV] katsoo, että valotetut filmit ja tietojenkäsittelylaitteet ovat etäisesti samankaltaisia.”

21 Vastapuoli vaati 26.11.2007 päivätyssä kirjeessään, että väitemenettelyn osapuolille myönnettäisiin määräaika valittaa oikaistusta päätöksestä.

22 Väiteosaston jäsen kirjoitti 19.12.2007 osapuolille seuraavaa:

”Kiinnittäisimme huomionne siihen, että [SMHV] katsoo, että [16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio] on päätös, johon voidaan hakea muutosta, ja näin ollen päätökseen johtaneen menettelyn osapuoli, jolle päätös on vastainen, voi hakea muutosta tähän päätökseen asetuksen N:o 40/94 58 artiklan mukaisesti. Asetuksen N:o 40/94 59 artiklan mukaan valitus on tehtävä [SMHV:lle] kirjallisena kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta (eli 26.11.2007) ja valituksen perusteet sisältävä kirjelmä on jätettävä neljän kuukauden kuluessa tästä samasta päivämäärästä. Valitus katsotaan tehdyksi vasta, kun 800 euron valitusmaksu on suoritettu.”

23 Kantaja teki 24.1.2008 SMHV:lle asetuksen N:o 40/94 57–62 artiklan (joista on tullut asetuksen N:o 207/2009 58–64 artikla) nojalla valituksen, jossa vaadittiin yhtäältä ”väiteosaston 16.5.2007 tekemän päätöksen muutetun version” kumoamista ja toisaalta väitteen hylkäämistä kokonaisuudessaan.

24 Kantaja esitti valituksensa perusteet 17.3.2008 jätetyssä kirjelmässä. Kantaja vetosi muun muassa seuraaviin perusteisiin. Ensiksi alkuperäiseen päätökseen tehdyillä muutoksilla ei korjattu ilmeisiä virheitä. Näillä muutoksilla nimittäin korvattiin ristiriitainen perustelu osittain käsittämättömällä tavalla uusilla perusteilla. Toiseksi kyseisten tavaramerkkien kattamat tavarat eivät ole samankaltaisia. Kolmanneksi vastapuoli ei ollut osoittanut, että se on väitteen perusteena olevan tavaramerkin haltija.

25 Vastapuoli ei esittänyt huomautuksia valituksesta.

26 SMHV:n ensimmäinen valituslautakunta jätti 30.10.2008 tekemällään päätöksellä (jäljempänä riidanalainen päätös), joka annettiin kantajalle tiedoksi 14.11.2008, valituksen tutkimatta.

27 Ensimmäiseksi se katsoi, ettei väiteosaston päätöksestä, siinä muodossa, kuin se annettiin tiedoksi 16.5.2007, ollut valitettu asetuksen N:o 40/94 59 artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 60 artikla) säädetyssä määräajassa ja että siitä oli näin ollen tullut lopullinen.

28 Väiteosaston kirje 8.6.2007, jossa kehotettiin osapuolia esittämään huomautuksensa mainitun päätöksen peruuttamisesta, ei lykännyt valituksen määräaikaa.

29 Kantajan vastausta tähän kirjeeseen ei voitu katsoa valitukseksi tästä päätöksestä. Joka tapauksessa tämä vastaus, joka saapui SMHV:lle 24.7.2007, oli jätetty päätöksen tiedoksiantamisesta alkaneen valitukselle asetetun kahden kuukauden määräajan jälkeen.

30 Valituslautakunta katsoi myös, etteivät päätöksen alkuperäisen version aiheuttamat ymmärtämisvaikeudet estäneet kantajaa tekemästä valitusta, vaan niiden olisi päinvastoin pitänyt kannustaa valituksen tekemiseen.

31 Kantajan 24.1.2008 tekemä valitus 16.5.2007 tehdystä alkuperäisestä päätöksestä tehtiin näin ollen myöhässä, ja se oli valituslautakunnan mukaan jätettävä tutkimatta.

32 Toiseksi valituslautakunta myönsi, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen oikaisu on toimi, joka saattaa vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla selvästi sen oikeusasemaa.

33 Kyseinen oikaisu ei kuitenkaan aiheuttanut käsiteltävässä asiassa haittaa osapuolten eduille asetuksen N:o 40/94 58 artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 59 artikla) tarkoitetulla tavalla. Päätöksen, joka tehtiin 16.5.2007, muutettu versio sisälsi saman päätöslauselman kuin sen alkuperäinen versio. Näin ollen kyseinen oikaisu, jossa tyydyttiin perustelemaan alkuperäisen päätöksen päätöslauselmaa, ei aiheuttanut kantajalle haittaa. Näin ollen 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio ei ole toimi, joka voi olla valituksen kohteena.

34 Koska lisäksi väiteosasto päätti oikaista ilmeiset virheet asetuksen N:o 2868/95 53 säännössä säädetyllä tavalla eikä peruuttaa päätöstä asetuksen N:o 40/94 77 a artiklassa säädetyllä tavalla tai tarkastaa sitä viimeksi mainitun asetuksen 60 a artiklassa tarkoitetulla tavalla, se ei valituslautakunnan mukaan ollut korvannut alkuperäistä päätöstä uudella päätöksellä.

35 Näin ollen valitus jätettiin tutkimatta myös siltä osin, kuin se kohdistui 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettuun versioon.

Asianosaisten vaatimukset

36 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– ensisijaisesti hylkää väitteen kokonaisuudessaan tai toissijaisesti palauttaa asian SMHV:lle

– velvoittaa vastapuolen korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

37 SMHV vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

38 Käsiteltävässä kanteessa kantaja väittää, että valituslautakunta jätti virheellisesti tutkimatta sen valituksen, ja vaatii vaatimustensa ensimmäisessä kohdassa riidanalaisen päätöksen kumoamista. Kantaja vaatii lisäksi unionin yleistä tuomioistuinta hylkäämään väitteen kokonaisuudessaan tai toissijaisesti palauttamaan asian SMHV:lle.

Riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevat vaatimukset

Asianosaisten lausumat

39 Kantaja väittää, että valituslautakunta jätti virheellisesti tutkimatta sen valituksen.

40 Ensimmäiseksi huomautukset, joita se esitti 23.7.2007 vastauksena 8.6.2007 päivättyyn kirjeeseen, jossa väiteosasto ilmoitti osapuolille aikomuksestaan peruuttaa 16.5.2007 tehty päätös, lykkäsivät tämän päätöksen osalta alkanutta valituksen määräaikaa.

41 Kantajan mukaan olisi nimittäin epäloogista ja epäoikeudenmukaista, jos osapuolen, jolle päätös on epäedullinen pitäisi valittaa tästä päätöksestä, kun se on samaan aikaan peruuttamismenettelyn kohteena. Päinvastaisen ratkaisun seurauksena olisi kaksi samanaikaista erillistä menettelyä, joita käsittelevät SMHV:n eri elimet ja joissa voidaan päätyä erilaisiin tuloksiin. Lisäksi mahdollinen päätöksen peruuttaminen tekisi valituksen tarpeettomaksi.

42 Kantajan mukaan on näin ollen katsottava, että päätöksen peruuttamismenettelyn aloittaminen, kun päätöksestä valittamisen määräaika ei ole päättynyt, lykkää mainittua määräaikaa.

43 Toiseksi siinä tapauksessa, ettei tarkastusmenettelyn aloittaminen käsiteltävässä asiassa johtaisi valituksen määräajan lykkäämiseen, luottamuksensuojan periaate edellyttäisi, että osapuolet ovat tästä tietoisia ja että heille ilmoitetaan tarpeesta tehdä erillinen valitus valituslautakunnalle.

44 Kolmanneksi valituslautakunta ei voinut perustellusti väittää, ettei 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version antaminen tiedoksi ole käsiteltävässä asiassa muutoksenhakukelpoinen toimi sillä perusteella, ettei se johtanut erilaiseen ratkaisuun kuin se, joka sisältyi tämän päätöksen alkuperäiseen versioon. Käsiteltävässä asiassa on otettava huomioon, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio korvaa alkuperäisen version sisältämät ristiriitaiset ja osaksi käsittämättömät perustelut uusilla perusteluilla. Yhtäältä olisi mahdotonta tehdä valitusta päätöksestä, joka on perusteltu puutteellisesti. Toisaalta pitäisi olla mahdollista valittaa niistä päätöksen osista, joita muutos koskee. SMHV jakaa sitä paitsi kantajan kannan, kuten sekä 16.5.2007 annetun päätöksen muutetussa versiossa ilmoitetusta valituksen määräajasta että 19.12.2007 päivätyn kirjeen sanamuodosta ilmenee (ks. edellä 22 kohta).

45 Neljänneksi luottamuksensuojan periaate edellyttää käsiteltävässä asiassa, että valituslautakunta ottaa valituksen tutkittavaksi. SMHV on nimittäin selvästi ja nimenomaisesti ilmoittanut kaksi kertaa (ks. edellä 44 kohta), että 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio on valituskelpoinen toimi. SMHV:n olisi näin ollen pitänyt noudattaa omia ilmoituksiaan.

46 Vaikka SMHV katsookin, että valituslautakunta jätti valituksen perustellusti tutkimatta, se muistuttaa aluksi väiteosaston käsiteltävässä asiassa tekemistä virheistä.

47 Kyseisen 16.5.2007 tehdyn päätöksen perusteluissa oli virheitä, muun muassa ristiriitainen päätelmä ja epätäydellinen virke.

48 Lisäksi väiteosasto aloitti asetuksen N:o 40/94 77 a artiklassa säädetyn peruuttamismenettelyn, vaikka minkäänlaista ilmeistä menettelyvirhettä ei ollut tehty.

49 Väiteosasto sovelsi myös asetuksen N:o 2868/95 53 sääntöä, jonka mukaan kirjoitus- tai laskuvirheet voidaan oikaista, vaikka 16.5.2007 tehtyyn alkuperäiseen päätökseen tehdyt muutokset eivät tarkoittaneet ilmeisten virheiden korjaamista, joka koskee esimerkiksi kielellisiä virheitä, kirjoitusvirheitä tai muuntyyppisiä virheitä, joiden oikaiseminen edellyttää yksiselitteisyyttä sillä tavoin, ettei olisi voitu odottaa muunlaista sanamuotoa kuin se, joka oikaisusta seuraa. Kuten valituslautakunta perustellusti totesi, väiteosasto tulkitsi 26.11.2007 päivätyssä kirjeessä virheellisesti perusteluvelvollisuutta, joka sille kuului asetuksen N:o 40/94 73 artiklan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 75 artikla) nojalla, kun se ei tarkentanut, mitkä olivat ne kirjoitus- tai laskuvirheet, joiden oikaiseminen oli välttämätöntä.

50 Kuten valituslautakunta myös totesi, 26.11.2007 päivätty kirje oli asetuksen N:o 2868/95 100 säännön vastaisesti vain yhden lautakunnan jäsenen allekirjoittama.

51 Valituslautakunta jätti kuitenkin perustellusti tutkimatta kantajan 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetusta versiosta tekemän valituksen, koska tiedoksianto kantajalle 8.6.2007 kirjeellä, jossa kehotettiin osapuolia esittämään huomautuksensa 16.5.2007

tehdyn päätöksen mahdollisesta peruuttamisesta, ei lykännyt tätä päätöstä koskevaa valituksen määräaikaa, koska kantaja ei voi käsiteltävässä asiassa perustellusti vedota luottamuksensuojan periaatteeseen ja koska 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio ei vaikuta kantajan oikeusasemaan eikä se näin ollen ole muutoksenhakukelpoinen toimi.

52 SMHV väittää ensiksi, että asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan 3 kohdasta ilmenee, ettei tässä artiklassa säädetyn peruuttamismenettelyn aloittaminen lykkää saman asetuksen 59 artiklan mukaista määräaikaa hakea muutosta päätökseen.

53 Lisäksi SMHV:n ei tarvitse varoittaa osapuolia siitä, ettei muutoksenhaulle asetettua määräaikaa lykätä, kun aloitetaan peruutusmenettely.

54 Kantaja ei valittanut 16.5.2007 tehdystä päätöksestä kahden kuukauden määräajassa sen tiedoksi antamisesta. Kantajan valituslautakunnalle tekemässä valituksessa pyrittiin näin ollen siihen, että valituslautakunta tutkii uudestaan lopulliseksi tulleen päätöksen, mitä se ei voinut tehdä.

55 Toiseksi kantaja ei voi käsiteltävässä asiassa perustellusti vedota luottamuksensuojan periaatteeseen.

56 Kantajalle oli nimittäin ilmoitettu 16.5.2007 tehdyn päätöksen samana päivänä tapahtuneen tiedoksiannon yhteydessä, että sillä on kaksi kuukautta aikaa valittaa tästä päätöksestä.

57 Peruuttamismenettelyn aloittaminen ei myöskään välttämättä johda aiottuun peruuttamiseen. Käsiteltävän asian olosuhteissa kantajalla olisi ollut syytä epäillä, peruutetaanko 16.5.2007 tehty päätös, koska tässä päätöksessä olevat puutteet eivät koskeneet ilmeisiä menettelyvirheitä. Se ei näin ollen ollut voinut perustellusti odottaa kyseisen päätöksen peruuttamista sellaisella varmuudella, että se saattoi levollisesti luopua valituksen tekemisestä rekisteröintihakemuksensa osittaista hylkäämistä vastaan.

58 Kolmanneksi väiteosaston käsiteltävässä asiassa tekemä oikaisu ei vaikuttanut kantajan oikeusasemaan, koska kantajan rekisteröintihakemuksen hylkäämisen laajuus pysyi muuttumattomana.

59 SMHV:n mukaan valituslautakunnan täytyi näin ollen jättää kantajan kanne tutkimatta, kuten se on tehnyt.

60 Näillä perusteilla SMHV katsoo, ettei valituslautakunta ole tehnyt oikeudellista virhettä ja että käsiteltävä kanne on hylättävä. Se ei kuitenkaan vastusta sitä, että unionin yleinen tuomioistuin, kun otetaan huomioon väiteosaston tekemät menettelylliset virheet, perustaa päätöksensä siihen, minkä se katsoo oikeaksi ja kohtuulliseksi.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

– Mahdollisuus valittaa 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetusta versiosta

61 Asetuksen N:o 40/94 57 ja 58 artiklan säännöksistä yhdessä luettuna johtuu, että ne asianosaiset, joille väiteosaston päätökset, joissa päätetään väitemenettely, ovat vastaisia, voivat valittaa niistä SMHV:n valituslautakunnissa.

62 Kantaja vaati valituslautakunnalle tekemässään valituksessa ”väiteosaston 16.5.2007 tekemän päätöksen muutetun version” kumoamista ja väitteen hylkäämistä kokonaisuudessaan.

63 Koska valitus jätettiin tutkimatta riidanalaisella päätöksellä, kantaja vaatii unionin yleistä tuomioistuinta kumoamaan tämän päätöksen.

64 Valituslautakunta teki riidanalaisessa päätöksessä annetun ratkaisun sillä perusteella, että se katsoi yhtäältä, ettei kantaja voinut riitauttaa 16.5.2007 tehtyä päätöstä, koska se ei ollut tehnyt valitusta tämän päätöksen alkuperäisen version tiedoksi antamisesta alkaneessa määräajassa, ja toisaalta, ettei 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu

versio ollut muutoksenhakukelpoinen toimi, koska väiteosaston tekemä oikaisu ei ollut muuttanut kantajan hakeman tavaramerkin rekisteröinnillä saatuja oikeuksia.

65 Kantaja kiistää nämä kaksi arviointia käsiteltävänä olevan kanteensa tueksi.

66 Aluksi on näin ollen tarkasteltava kysymystä siitä, onko 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio toimi, josta voidaan valittaa valituslautakuntaan. Ensiksi tässä yhteydessä on välttämätöntä määritellä niiden muutosten laajuus, jotka väiteosasto teki 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäiseen versioon.

67 Päätöksen, joka tehtiin 16.5.2007, alkuperäisen version sivulla 4 olevassa kohdassa todetaan seuraavaa:

”– – Tämä samankaltaisuuden aste on todettava myös audio- ja videokasettien osalta sikäli kuin ne kattavat digitaaliset kasetit ja kun niitä voidaan käyttää digitaalisissa videokameroissa. Lisäksi tiettyjen laitteiden avulla voidaan muuttaa analogiset kasetit digitaalisiksi DVD:eiksi.”

68 Samalla sivulla oli kuitenkin myös seuraava kohta, jossa todetaan kokonaisuudessaan seuraavaa:

”Edellä mainitut vastaavuudet eivät kuitenkaan riitä tekemään yhtäältä valotetuista filmeistä ja audio- ja videokaseteista ja toisaalta vastapuolen joistakin tavaroista samankaltaisia. Kun tämä otetaan huomioon, sellaiset tavarat kuin valotetut filmit, joita

käytetään laitteissa, jotka perinteisesti korvaavat digitaaliset kamerat, tai tallennusvälineet, kuten audio- ja videokasetit, jotka ovat perinteisiä [sic]."

69 Alkuperäisessä muodossaan 16.5.2007 tehty päätös sisälsi siis ristiriitaisen päätelmän siitä, ovatko audio- ja videokasetit ja vastapuolen tavaramerkin kattamat tavarat samankaltaisia. Lisäksi väiteosasto katsoi, etteivät valotetut filmit ja tavarat, joille väitteentekijän tavaramerkki oli rekisteröity, ole samankaltaisia. Kuitenkin väite hyväksyttiin ja vastaavasti kantajan rekisteröintihakemus hylättiin sekä audio- ja videokasettien että valotettujen filmien osalta.

70 Kun väiteosasto oikaisi 16.5.2007 tehdyn päätöksen, se korvasi edellä 68 kohdassa mainitun kohdan seuraavalla kohdalla:

"Vastapuolen tietojenkäsittelylaitteet kattavat laajan ryhmän tavaroita, jotka sisältävät muun muassa laitteet, joilla voidaan lukea valotetulta filmiltä kuvatietoja ja muuttaa ne optisiksi tai sähköisiksi digitaalisiksi tiedoiksi (ja päinvastoin). Näitä laitteita voidaan myydä valokuvaukseen erikoistuneissa liikkeissä ammattilaisille ja amatööreille. Kun tämä otetaan huomioon, [SMHV] katsoo, että valotetut filmit ja tietojenkäsittelylaitteet ovat etäisesti samankaltaisia."

71 Oikaisulla poistettiin näin ollen alkuperäinen ristiriita, joka koski audio- ja videokasetteja, ja muutettiin alkuperäistä arviointia, jonka mukaan valotetut filmit ja väitteentekijän tavaramerkin kattamat tavarat eivät ole samankaltaisia. Päätösosaa ei sitä vastoin muutettu.

72 On muistettava, että aiottuaan ensiksi peruuttaa 16.5.2007 tekemänsä päätöksen väiteosasto myönsi, etteivät asetuksen N:o 40/94 77 a artiklassa säädetyt edellytykset täyttyneet. Väiteosaston jäsen ilmoitti 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version tiedoksiantoon liitetyssä 26.11.2007 päivätyssä kirjeessä (ks. edellä 21 kohta), että tämän päätöksen alkuperäisessä versiossa oli ilmeinen virhe, joka on oikaistava asetuksen N:o 2868/95 53 säännön mukaisesti.

73 Tässä säännöksessä säädetään, että jos SMHV omasta aloitteestaan tai menettelyn osapuolen aloitteesta tulee tietoiseksi päätöksessä olevasta kieli- tai kirjoitusvirheestä taikka selvästä erehdyksestä, sen on varmistettava, että asiasta vastaava osasto tai toimisto korjaa kyseisen virheen tai erehdyksen. Tästä sanamuodosta seuraa, että tämän säännöksen perusteella tehtyjen oikaisujen tavoitteena voi olla vain korjata oikeinkirjoitusvirheitä, kielioppivirheitä ja jäljennysvirheitä – kuten esimerkiksi virheitä, jotka koskevat osapuolten nimiä tai merkkien kirjoitustapaa – tai virheitä, jotka ovat niin ilmeisiä, ettei ole voitu tarkoittaa muuta sanamuotoa kuin se, joka oikaisusta seuraa.

74 Käsiteltävässä asiassa tehdyt muutokset (ks. edellä 67–71 kohta) eivät koskeneet pelkästään sellaisen epätäydellisen virkkeen täydentämistä, jonka merkitys oli käsittämätön, vaan myös audio- ja videokasetteja koskevan perustelujen sisäisen ristiriidan sekä näitä tavaroita ja valotettuja filmejä koskevan perustelujen ja päätöslauselman välisen ristiriidan ratkaisemista.

75 Näin ollen on todettava, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen version oikaisu koski tämän päätöksen asiasisältöä, eikä se näin ollen tarkoittanut kirjoitus- tai laskuvirheen korjaamista. Tästä on huomattava, että ristiriita sellaisen päätöksen perusteluissa, jossa määritellään, ovatko tietyt haetun tavaramerkin kattamat tavarat ja tietyt väitteentekijän tavaramerkkirekisteröinnin kattamat tavarat samankaltaisia, voidaan ratkaista suuntaan tai toiseen. Samoin päätöksen perustelujen ja päätöslauselman välinen ristiriita, joka johtuu siitä, ettei tiettyjä haetun tavaramerkin kattamia tavaroita

ja tiettyjä väitteentekijän tavaramerkin kattamia tavaroita katsota samankaltaisiksi, vaikka väite hyväksytään näiden tavaroiden osalta, voidaan yhtä hyvin ratkaista toteamalla, että kyseiset tavarat ovat tietyssä määrin samankaltaisia, kuin hylkäämällä väite näiden tavaroiden osalta.

76 Tästä seuraa, että sanamuoto, joka korvasi 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen sanamuodon, ei ole ilmeinen ja että käsiteltävässä asiassa tehtyä muutosta ei voida katsoa asetuksen N:o 2868/95 53 säännössä mainittujen virhetyyppien oikaisuksi.

77 Tätä muutosta ei voida myöskään hyväksyä muun sellaisen säännöksen perusteella, jonka mukaan väiteosasto voi tarkastaa päätöksiään niiden tekemisen ja tiedoksi antamisen jälkeen.

78 Kuten 26.11.2007 päivätyssä kirjeessä, joka oli liitetty 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version tiedoksiantoon, on todettu, asetuksen N:o 40/94 77 a artiklassa säädetyt edellytykset eivät nimittäin täyttyneet, koska SMHV ei ollut tehnyt käsiteltävässä asiassa ilmeistä menettelyvirhettä. Väiteosasto ei näin ollen voinut peruuttaa 16.5.2007 tehtyä päätöstä ja tehdä toista päätöstä.

79 Väiteosasto ei myöskään voinut käsiteltävässä asiassa käyttää asetuksen N:o 40/94 60 a artiklassa säädettyä toimivaltaa oikaista omat päätöksensä, koska tämän mahdollisuuden käyttäminen edellyttää, että valituslautakunnalle on tehty valitus, ja koska on

riidatonta, ettei kantaja tehnyt asetuksen N:o 40/94 59 artiklassa säädetyssä määräajassa valitusta 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisestä versiosta.

80 Kuten asetuksen N:o 40/94 johdanto-osan 11. ja 12. perustelukappaleessa tarkennetaan, lainsäätäjän tarkoituksena on tämä asetus antamalla määritellä SMHV:n ja jokaisen tämän elimen yksikön toimivalta. Näin ollen tavanomainen tapa kyseenalaistaa väiteosaston päätökset on se, että osapuolet, joille päätökset ovat epäedullisia, käyttävät asetuksen N:o 40/94 VII osastossa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 VII osasto) säädettyjä muutoksenhakukeinoja. Lisäksi asetuksessa N:o 40/94 säädetään kolmesta tapauksesta, joissa väiteosastot voivat itse oikaista tekemiään päätöksiä, nimittäin edellä 72–79 kohdassa tarkastelluissa tapauksissa. Nämä tapaukset on lueteltu tyhjentävästi. Asetuksessa N:o 40/94 säädettyjen hallinnollista menettelyä koskevien sääntöjen yleisestä rakenteesta ilmenee, että väiteosastojen toimivalta loppuu, kun ne antavat päätöksen tämän asetuksen 43 artiklan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 42 artikla) mukaisesti, ja ettei niillä ole toimivaltaa peruuttaa tai muuttaa näitä päätöksiä muissa kuin asetuksessa säädetyissä tapauksissa.

81 Kuten edellä on muistutettu, 16.5.2007 tehdyn päätöksen oikaisu ei kuitenkaan selvästikään vastaa ilmeisen virheen oikaisemista eikä kuulu muihinkaan asetuksessa N:o 40/94 säädettyihin tapauksiin.

82 Päätöksen, joka tehtiin 16.5.2007, alkuperäisen version muutos tehtiin näin ollen muussa kuin sellaisessa asetuksessa N:o 40/94 säädetyssä tapauksessa, jossa väiteosastot voivat tarkistaa päätöksiään. Siltä puuttui näin ollen oikeudellinen perusta, minkä sitä paitsi ovat todenneet sekä kantaja valituksessaan valituslautakunnalle että

valituslautakunta riidanalaisessa päätöksessä ja SMHV nyt vireillä olevassa menettelyssä jättämässään vastauskirjelmässä.

83 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä todetaan tästä, että Euroopan unionin toimielinten, elinten ja yksiköiden toimia koskee pääsääntöisesti lainmukaisuusolettama ja niihin mahdollisesti liittyvistä lainvastaisuuksista huolimatta niillä on näin ollen oikeusvaikutuksia niin kauan kuin näitä toimia ei ole kumottu tai peruutettu. Poikkeuksen tähän periaatteeseen muodostavat kuitenkin toimet, jotka ovat niin ilmeisellä tavalla lainvastaisia, ettei niitä voida mitenkään hyväksyä unionin oikeusjärjestyksessä, ja niiden on – myös viran puolesta – todettava olevan vailla minkäänlaista oikeusvaikutusta eli mitättömiä. Tämän poikkeuksen tarkoituksena on säilyttää tasapaino kahden oikeusjärjestykselle asetetun perustavanlaatuisen mutta joskus vastakkaisen vaatimuksen eli oikeussuhteiden vakauden sekä laillisuusperiaatteen kunnioittamisen välillä. Koska toimen mitättömäksi toteamisen seuraukset ovat vakavia, oikeusvarmuussyistä toimi voidaan katsoa mitättömäksi ainoastaan täysin poikkeuksellisissa tilanteissa (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 7/56 ja 3/57-7/57, Algera ym. v. Assemblée commune, tuomio 12.7.1957, Kok., s. 81 ja 122; asia 31/76, Hebrant v. parlamentti, tuomio 12.5.1977, Kok., s. 883, 23 kohta; asia 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo v. komissio, tuomio 26.2.1987, Kok., s. 1005, Kok. Ep. IX, s. 29, 10 ja 11 kohta ja asia C-137/92 P, komissio v. BASF ym., tuomio 15.6.1994, Kok., s. I-2555, Kok. Ep. XV, s. I-239, 48–50 kohta).

84 Näin ollen oikeuskäytännössä on katsottu, että kun hallinto oli lopullisesti hyväksynyt arviointikertomuksen yli 15 kuukautta sen ajanjakson jälkeen, jolta se on laadittu, tällaisella hyväksynnällä ei ole oikeusvaikutuksia, ellei ole kyse poikkeuksellisesta tilanteesta, jonka nojalla tällainen myöhästyminen on perusteltu (edellä 83 kohdassa mainittu asia Hebrant v. parlamentti, tuomion 22–26 kohta).

85 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että se voi jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä tarkastaa, kuuluuko johdetun oikeuden säännös, jota on väitetysti rikottu, yhteisölle siirrettyyn toimivaltaan, jolloin se ei tämän vuoksi ole täysin vailla oikeudellista perustaa yhteisön järjestelmässä, vaikka kumoamiskannetta kyseisestä päätöksestä ei ole pantu vireille asetetussa määräajassa

ja päätöksestä on näin ollen tullut lopullinen (yhdistetyt asiat 6/69 ja 11/69, komissio v. Ranska, tuomio 10.12.1969, Kok., s. 523, Kok. Ep. I, s. 425, 11–13 kohta).

86 Edellä esitetystä käy ilmi, että virheet, joiden perusteella unionin tuomioistuin voi katsoa toimen oikeudellisesti mitättömäksi, eivät eroa luonteensa vaan vakavuutensa ja ilmeisyytensä perusteella laittomuuksista, joiden toteaminen johtaa lähtökohtaisesti sellaisten toimien kumoamiseen, jotka ovat perustamissopimuksessa säädetyn laillisuusvalvonnan alaisia. Toimia, joihin sisältyvät lainvastaisuudet ovat selvästikin niin vakavia, että ne vaikuttavat niiden olennaisiin edellytyksiin, on pidettävä mitättöminä (ks. vastaavasti myös edellä 83 kohdassa mainittu asia komissio v. BASF ym., tuomion 51 ja 52 kohta).

87 Kuten edellä 72–82 kohdassa on todettu, käsiteltävässä asiassa 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio sisälsi lainvastaisuuksia, jotka koskivat tämän toimen olennaisia edellytyksiä ja joiden vakavuutta ja ilmeisyyttä väitemenettelyn osapuolet tai valituslautakunta eivät voineet olla huomaamatta.

88 Valituslautakunta ilmoitti nimittäin, että väiteosaston jäsen, joka oli allekirjoittanut yksin kirjeen, jolla annettiin kantajalle tiedoksi 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio, oli jättänyt perustelematta sen, että käsiteltävässä asiassa sovellettiin sääntöä, joka mahdollistaa ilmeisten virheiden oikaisemisen (riidanalaisen päätöksen 11 kohta).

89 Lopuksi on huomautettava, että myös SMHV on itse todennut vastauskirjelmänsä 27–32 kohdassa viran puolesta, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetussa versiossa on vakavia lainvastaisuuksia.

90 Kantaja totesi myös valituslautakunnalle tekemässään valituksessa, joka koski riidanalaisen päätöksen edellä 15 kohdassa mainittuja kohtia, seuraavaa:

”SMHV:n arviointia, jonka mukaan [16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisessä versiossa] oli ’ilmeinen virhe’, ei voida hyväksyä.

Sivun 4, johon SMHV viittaa, tarkastelu osoittaa, että tietyt virkkeet ovat tuskin ymmärrettäviä:

– –

Lainatut kohdat ovat ristiriitaisia, mutta ne eivät tarkoita ilmeistä virhettä. Mikä näistä kahdesta toteamuksesta on katsottava ilmeisen virheelliseksi?

Lopuksi kolmas [kohta] loppuu virkkeen keskellä – – joten [tämä kohta] ei ole ymmärrettävä.

Kuitenkin vertaamalla [16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen version] sivulla 4 olevaa kolmatta [kohtaa] [16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version] kolmanteen [kohtaan] on todettava, ettei alkuperäistä virkettä ole täydennetty vaan on lisätty täysin erilaisia kohtia, jotka sisältävät erityisesti uusia väitteitä, jotka liittyvät ’valotettujen filmien ja tietojenkäsittelylaitteiden etäiseen samankaltaisuuteen’. Nämä uudet väitteet [eivät tarkoita ilmeisen virheen korjaamista, eikä [16.5.2007 tehdyn

päätöksen] muuttaminen näin ollen vaikuta yhteisön tavaramerkkiä koskevien säännösten mukaiselta.”

91 Näin ollen sekä kantaja että valituslautakunta ja SMHV ovat todenneet 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetussa versiossa olevien lainvastaisuuksien ilmeisyyden unionin yleisen tuomioistuimen menettelyssä.

92 Kuten edellä 82 kohdassa on todettu, väiteosaston toimivalta päättää väitteestä oli käytetty loppuun sinä ajankohtana, jona se hyväksyi ilman oikeudellisia perusteita 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version. Tästä on todettava, että tämä toimivallan puuttuminen on lainvastaisuus, joka kyseenalaistaa kyseisen toimen olennaiset edellytykset sillä tavoin, että se on todettava mitättömäksi (ks. edellä 86 kohta).

93 Tämän vuoksi valituslautakunnan, jolle oli valitettu tällaisesta toimesta, olisi pitänyt todeta se mitättömäksi, kuten SMHV on lisäksi myöntänyt unionin yleisen tuomioistuimen osapuolille esittämiin kysymyksiin antamassaan vastauksessa.

94 Tästä seuraa yhtäältä, että valituslautakunta teki oikeudellisen virheen, kun se tutki, vaikuttiko 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio kantajan oikeusasemaan, sekä jätti tutkimatta tästä toimesta tehdyn valituksen, ja toisaalta, että riidanalainen päätös on kumottava viran puolesta siltä osin, kuin sitä ei ole katsottu mitättömäksi.

95 Edellä esitetystä ilmenee myös, että tavaramerkin, jonka rekisteröintiä kantaja haki, rekisteröinnistä seuraavien oikeuksien laajuus määriteltiin 16.5.2007 tehdyn

päätöksen alkuperäisessä versiossa. Kantajan unionin yleiselle tuomioistuimelle jättämistä asiakirjoista ilmenee, että päätös annettiin tiedoksi samana päivänä. Kantajan olisi näin ollen pitänyt asetuksen N:o 40/94 59 artiklan mukaisesti tehdä valitus kahden kuukauden kuluessa tästä päivästä. Kantaja ei kuitenkaan kiistä sitä, ettei se tehnyt valitusta tästä päätöksestä ennen määräajan päättymistä. Tämän vuoksi on todettava, ettei kantaja voinut enää sinä päivänä, jona se teki valituksen valituslautakunnalle, kiistää väiteosaston päätöksen perusteltavuutta.

96 On tutkittava kantajan niitä väitteitä, jotka liittyvät sen seikan vaikutuksiin, että SMHV ilmoitti päätöksen peruuttamisaikomuksesta ennen 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen version tiedoksi antamisesta alkaneen valituksen määräajan päättymistä, ja kantajan luottamuksensuojan periaatetta koskevia väitteitä.

– Kirjeen, joka on päivätty 8.6.2007, tiedoksi antamisen vaikutukset valituksen määräaikaan

97 Väiteosasto ilmoitti kantajalle 8.6.2007 päivätyllä kirjeellä (ks. edellä 17 kohta) aikomuksestaan peruuttaa 16.5.2007 tehty päätös.

98 Kantaja väittää, että tämän kirjeen tiedoksianto, joka tapahtui 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen version tiedoksi antamisesta alkaneen valitusajan aikana, on otettava huomioon, kun arvioidaan sen valituksen tutkittavaksi ottamista valituslautakunnassa. Kantaja vetoaa myös siihen, että se vastasi 8.6.2007 päivättyyn kirjeeseen sille tässä kirjeessä asetetussa määräajassa.

99 Tästä on aluksi todettava, että tiedoksianto väiteosaston osapuolille päätöksen peruuttamisaikomuksesta asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan 2 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 80 artiklan 2 kohta) nojalla on väiteosastolle pakollinen kuulemistoimenpide, jonka tarkoituksena on antaa osapuolille mahdollisuus esittää kantansa peruuttamisen hyväksyttävyydestä ja tällä tavoin selventää SMHV:n arviointia siitä, täyttyvätkö asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan 1 kohdassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 80 artiklan 1 kohta) säädetyt edellytykset. Tässä tilanteessa kantaja ei voinut olla varma, kun otetaan huomioon 8.6.2007 päivätty kirje, millaisen päätöksen SMHV tekee 16.5.2007 tehdyn päätöksen peruuttamisesta.

100 Toiseksi on todettava, että asetuksen N:o 40/94 77 a artiklan 3 kohdasta ilmenee, ettei peruuttamismenettely vaikuta osapuolten oikeuteen hakea muutosta päätökseen, jonka peruuttamista on suunniteltu.

101 Näin ollen – ja koska asetuksessa N:o 40/94 ei ole mitään tätä koskevaa nimenomaista tarkennusta – tämän asetuksen 77 a artiklan 2 kohdan mukainen asianomaisten osapuolten kuuleminen ennen päätöksen peruuttamista ei voi lykätä saman asetuksen 59 artiklassa säädettyä määräaikaa (ks. vastaavasti asia T-419/07, Okalux v. SMHV – Messe Düsseldorf (OKATECH), tuomio 1.7.2009, Kok., s. II-2477, 34 kohta).

102 Kantajan väitteet valitusmenettelyn ja peruuttamismenettelyn samanaikaisuuden epäjohdonmukaisuudesta on myös hylättävä.

103 Ensiksi olettama, että kahden menettelyn samanaikaisuus on tosiasiallisesti epäjohdonmukaista, ei kuitenkaan estä peruuttamisen edellytyksiä ja valituslautakunnalle tehtävien valitusten määräaikoja koskevan säännöstön ehdottomien, selvien ja täsmällisten säännösten soveltamista.

104 Toiseksi väitettyä epäjohdonmukaisuutta ei ole osoitettu. Yhtäältä peruuttamismenettely voidaan päättää nopeasti, ja se on päätettävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta. Vaikka ei ole todennäköistä, kun otetaan huomioon sovellettavat menettelyn määräajat, että valituslautakunta antaa ratkaisun ennen peruuttamismenettelyn lopettamista, ratkaisun seurauksena olisi siinä tapauksessa, että valituslautakunnan vahvistama päätös peruutetaan myöhemmin, pelkästään uuden päätöksen tekeminen, ja siinä tapauksessa, että valituslautakunta kumoaa päätöksen, päätöstä koskevan peruuttamismenettelyn muuttuminen tarkoituksettomaksi. Jos toiseksi oletetaan, että vireillä olevan valituksen kohteena oleva päätös peruutetaan, valituslautakunnan olisi todettava, ettei valituksesta ole enää syytä lausua. Kantajalla ei näin ollen ole mitään perustetta väittää, että peruuttamismenettelyn ja samasta päätöksestä tehdyn valituksen samanaikaisuus voisi johtaa epäjohdonmukaiseen tulokseen.

105 Lopuksi sitä, että kantaja kiistää 16.5.2007 tehdyn päätöksen oikeellisuuden peruuttamismenettelyssä, joka on itsenäinen menettely asetuksen N:o 40/94 57 artiklassa säädettyyn menettelyyn nähden, ei voida katsoa kyseisestä päätöksestä tehdyksi valitukseksi. Valituksen tekemisellä on nimittäin menettelyllisiä – mukaan lukien maksun maksaminen – ja muodollisia edellytyksiä, joita kantaja ei ole täyttänyt. Vaikka kantajan 23.7.2007 jättämä huomautuksia sisältävä kirje katsottaisiin valitukseksi 16.5.2007 tehdystä päätöksestä, se olisi tehty määräajan päättymisen jälkeen.

106 Edellä esitetystä seuraa, ettei kantaja voi perustellusti väittää, että 8.6.2007 päivätyn kirjeen tiedoksianto lykkää valituksen määräaikaa, joka alkoi 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisen version tiedoksi antamisesta.

– Kantajan väitteet, jotka koskevat luottamuksensuojan periaatetta

107 Kantaja väittää, että se saattoi tehdä valituksen 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetusta versiosta perustellun luottamuksen, joka aiheutui väiteosaston jäsenen 19.12.2007 kirjoittamasta kirjeestä (ks. edellä 22 kohta), perusteella. Se väittää myös, että tämän periaatteen noudattaminen olisi edellyttänyt SMHV:n ilmoitusta siitä, että 8.6.2007 päivätyllä kirjeellä, jolla ilmoitettiin aikomuksesta peruuttaa 16.5.2007 tehty päätös (ks. edellä 17 kohta), ei lykätty valituksen määräaikaa.

108 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että vaikka asiasta ei olisikaan annettu säännöksiä, mahdollisuus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen koskee jokaista yksityistä, jolle toimielimen hänelle antamien täsmällisten vakuutteluiden johdosta on syntynyt perusteltuja odotuksia. Tällaisia vakuutteluja ovat, oli se oikeudellinen muoto, jossa ne on ilmaistu, mikä hyvänsä, täsmälliset, ehdottomat ja yhtäpitävät tiedot, jotka on saatu toimivaltaisista ja luotettavista lähteistä (ks. asia T-388/04, Kachakil Amar v. SMHV (Kolmioon päättyvä pitkittäisviiva), tuomio 5.4.2006, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

109 Tämän periaatteen loukkaamiseen ei sitä vastoin voida vedota, jollei yhteisön toimielin ole antanut täsmällisiä vakuutteluja (ks. yhdistetyt asiat T-376/05 ja T-383/05, TEA-CEGOS ja STG v. komissio, tuomio 14.2.2006, Kok., s. II-205, 88 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

110 Oikeuskäytännön mukaan osapuoli ei näin ollen voi perustellusti vedota toimielimen passiivisuuteen vedotakseen luottamuksensuojan periaatteen loukkaamiseen. Tässä tilanteessa sen seikan, että osapuolille 8.6.2007 osoitetussa kirjeessä, jossa väiteosaston jäsen ilmoitti aikomuksestaan peruuttaa 16.5.2007 tehty päätös, ei ilmoitettu, ettei peruuttamismenettelyn aloittaminen keskeyttänyt tai lykännyt asetuksen N:o 40/94 59 artiklassa säädettyä valituksen määräaikaa, ei voida katsoa herättävän kantajan mielessä perusteltuja odotuksia tämän ehdottoman määräajan, josta sitä oli muistutettu 16.5.2007 tehdyn päätöksen tiedoksiannossa, keskeyttämisestä tai lykkäämisestä.

111 On kuitenkin riidatonta, että SMHV:n asiamies ilmoitti osapuolille 19.12.2007 päivätyssä kirjeessä, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettu versio on päätös, josta voidaan valittaa määräajassa, joka alkaa tämän 16.5.2007 tehdyn päätöksen uuden version tiedoksi antamisesta.

112 On todettava, että tässä kirjeessä tyydytään ilmoittamaan väiteosaston menettelyn osapuolille, että ne voivat valittaa 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetusta versiosta, joka annettiin niille tiedoksi 26.11.2007. Tällainen ilmoitus ei tarkoita täsmällisesti ja ehdottomasti, että kantaja olisi voinut vielä tuona päivänä valittaa 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisestä versiosta, joka on edellä esitetyn mukaisesti (ks. edellä 93–95 kohta) ainoa toimi, jolla on käsiteltävässä asiassa oikeusvaikutuksia.

113 Joka tapauksessa kantaja ei voi perustellusti vedota luottamuksensuojan periaatteeseen välttääkseen prekluusion, joka on tapahtunut, kun se ei ole valittanut 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäisestä versiosta valitukselle asetetussa määräajassa.

114 Siltä osin kuin on kysymys mahdollisuudesta vedota luottamuksensuojan periaatteeseen prekluusion välttämiseksi, oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että kantajan

on pystyttävä esittämään selvitys odotuksista, jotka perustuvat sellaisiin hallinnon täsmällisiin vakuutteluihin, jotka ovat omiaan aiheuttamaan ymmärrettävää sekaannusta vilpittömässä mielessä olevalle oikeussubjektille, joka osoittaa noudattaneensa kaikkea sitä huolellisuutta, jota edellytetään tavanomaista harkitsevaisuutta noudattavalta toimijalta (asia C-44/00 P, Sodima v. komissio, määräys 13.12.2000, Kok., s. I-11231, 50 kohta).

115 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että kun otetaan huomioon kantajalle asetettu valituksen määräajan, josta sitä muistutettiin 16.5.2007 tehdyn alkuperäisen päätöksen tiedoksiannon yhteydessä, ehdottomuus, kantaja ei ole osoittanut tavanomaisesti edellytettyä huolellisuutta voidakseen vedota luottamuksensuojan periaatteeseen, koska se jätti tekemättä tässä määräajassa, vaikka vain varotoimena, valituksen päätöksestä (ks. vastaavasti edellä 101 kohdassa mainittu asia OKATECH, tuomion 53 kohta).

116 Edellä esitetystä seuraa, ettei kantaja voi perustellusti väittää, että valituslautakunta jätti virheellisesti tutkimatta valituksen siltä osin kuin valituksessa riitautettiin väiteosaston päätöksen asiasisällön oikeellisuus.

Vaatimukset siitä, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää väitteen kokonaisuudessaan

SMHV:n väitteet

117 SMHV väittää, että unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta määritetään asetuksen N:o 40/94 63 artiklassa (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 65 artikla) ja että toimivalta rajoittuu näin ollen valituslautakuntien päätösten laillisuuden valvontaan,

joka voi tilanteen mukaan johtaa vain niiden kumoamiseen tai muuttamiseen. Näin ollen kantajan vaatimus siitä, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää väitteen, on jätettävä tutkimatta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

118 Kantaja vaatii toisessa vaatimuksessaan ensisijaisesti, että unionin yleinen tuomioistuin riidanalaisen päätöksen kumoamisen jälkeen hylkää kokonaisuudessaan aikaisemman espanjalaisen kuviomerkin dm haltijan väitteen.

119 Asetuksen N:o 40/94 63 artiklan 3 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 65 artiklan 3 kohta) nojalla unionin tuomioistuimilla on toimivalta sekä kumota että muuttaa valituslautakuntien päätöksiä. Tältä osin vaatimus, jonka tarkoituksena on se, että unionin yleinen tuomioistuin tekee päätöksen, joka valituslautakunnan olisi pitänyt toisen osapuolen mukaan tehdä, kuuluu asetuksen N:o 40/94 63 artiklan 3 kohdassa säädettyyn valtaan muuttaa valituslautakunnan päätöksiä (ks. vastaavasti asia T-363/04, Koipe v. SMHV – Aceites del Sur (La Española), tuomio 12.9.2007, Kok., s. II-3355, 29 ja 30 kohta ja asia T-413/07, Bayern Innovativ v. SMHV – Life Sciences Partners Perstock (LifeScience), tuomio 11.2.2009, 14–16 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

120 Kuitenkin – kuten edellä on todettu (ks. edellä 116 kohta) – valituslautakunta sovelsi asianmukaisesti valitusten tutkittavaksi ottamista koskevia sääntöjä, kun se katsoi, ettei kantaja voinut riitauttaa väiteosaston väitettä koskevaa päätöstä. Tästä seuraa johdonmukaisesti, että kantajan vaatimus väitteen hylkäämisestä on hylättävä.

Vaatimukset siitä, että unionin yleinen tuomioistuin palauttaa asian SMHV:lle

SMHV:n väitteet

121 SMHV:n mukaan sen on toteutettava unionin yleisen tuomioistuimen tuomioiden täytäntöönpanosta johtuvat toimenpiteet asetuksen N:o 40/94 63 artiklan 6 kohdan (josta on tullut asetuksen N:o 207/2009 65 artiklan 6 kohta) nojalla. Tästä seuraa, että unionin yleiselle tuomioistuimelle osoitetut SMHV:n velvoittamista tiettyihin toimenpiteisiin koskevat vaatimukset on jätettävä tutkimatta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

122 Asetuksen N:o 40/94 63 artiklan 6 kohdan mukaan SMHV:n on toteutettava unionin tuomioistuimen tuomion täytäntöönpanosta johtuvat toimenpiteet. Tästä seuraa, ettei kantajan toissijaisesti esittämillä vaatimuksilla siitä, että unionin yleinen tuomioistuin palauttaa asian SMHV:lle, ole tarkoitusta, ja ne on tämän vuoksi jätettävä tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

123 Kantajan vaatimukset, joiden tarkoituksena on väitteentekijän velvoittaminen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, voidaan vain hylätä, koska viimeksi mainittu ei ole osallistunut menettelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa.

124 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdan mukaisesti unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin velvoittaa myös asian voittaneen osapuolen korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jotka unionin yleinen tuomioistuin katsoo asianosaisen tarpeettomasti tai haitantekona aiheuttaneen toiselle asianosaiselle.

125 Käsiteltävässä asiassa on otettava huomioon ensiksi se, että 16.5.2007 tehdyn päätöksen alkuperäinen versio sisälsi käsittämättömät perustelut, toiseksi 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutetun version tiedoksiannossa tehtyjen lainvastaisuuksien vakavuus ja kolmanneksi se, että kantajaa on kehotettu tekemään valitus valituslautakunnalle kirjeessä, jonka SMHV osoitti sille 19.12.2007. Näin ollen kaikki kantajan tämän kanteen yhteydessä vaatimat kulut on katsottava työjärjestyksen 87 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla tarpeettomasti aiheutetuiksi, ja SMHV on tällä perusteella velvoitettava vastaamaan kaikista kuluista, vaikka kantaja ei olekaan niin vaatinut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Sisämarkkinoiden harmonisointiviraston (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) ensimmäisen valituslautakunnan 30.10.2008 tekemä päätös (asia R 228/2008-1), joka liittyy Distribuciones Mylar, SA:n ja dm-drogerie markt GmbH & Co.

KG:n väliseen väitemenettelyyn, kumotaan siltä osin kuin siinä ei todettu mitättömäksi 16.5.2007 tehdyn päätöksen muutettua versiota.

2) Muut vaatimukset hylätään.

3) SMHV velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä syyskuuta 2011.

Allekirjoitukset